

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 10 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende den af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1958 vedtagne konvention nr. 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 3121, fremsættelsen i tidenden sp. 3343).

Sagerne sattes til forhandling.

Nina Andersen: Ja, det er jo et af de tilfælde, hvor man havde lyst til at begynde med ordet „endelig“. Det var i 1951, at Den internationale Arbejdsorganisation vedtog ligelønskonvention; men jeg skal nu ikke være sur over for regeringen, for jeg forstår meget vel, at der kan have været overvejelser, som har forsinket denne sags gennemførelse.

Vi fra de nordiske lande møder jo altid på arbejdskonferencerne i Genève den vanskelighed, at konventionerne i deres ordvalg og deres form mest tager sigte på de lande, hvor regeringerne gennem lovgivningen i høj grad blander sig i forholdene på arbejdsmarkedet. Det kræver hver eneste gang en meget stor indsats fra de nordiske repræsentanters side at få respekteret en ordlyd, som også kan anvendes i vore lande, hvor princippet er, at regeringen og lovgivningsmagten mindst muligt skal blande sig i arbejdsmarkedets forhold, men at disse ordnes gennem kollektive aftaler parterne imellem.

Det lykkedes da også at få sådanne bestemmelser ind i konvention nr. 100, men alligevel ikke mere klart, end at der måtte en klaring til, og den kom altså først i 1956, da der blev nedsat en særlig komité, som udtalte sig om disse forhold og herunder fastslog, at en ratificerende regerings pligt til at fremme og sikre gennemførelsen af ligelønsprincippet var begrænset til de områder, hvor en sådan fremgangsmåde var forenelig med de metoder, der benyttedes ved fastsættelse af lønsatser, medens det stod en regering, der holdt sig uden for lønsfastsættelsen, frit for at nøjes med at

fremme princippet gennem henvendelse til arbejder- og arbejdsgiverorganisationer.

Jeg har gerne villet sige dette til indledning, fordi vi så ofte møder disse vanskeligheder ved den internationale arbejdskonference, og fordi jeg synes, det ville være meget rart, hvis tingets medlemmer var klar herover.

Det vil være naturligt at sige et par ord om de nordiske landes stilling til denne konvention. Den er ratificeret i Island og i Norge. I Finland er der et udvalg, som arbejder med ligelønsproblemet. Ved Nordisk Råds møde i november i fjor gav man udtryk for, at i princippet var man enig, men man var dog ikke nået til en udtalelse. Endelig behandles hele problemet i Sverige, hvor man inden for den svenske landsorganisation i høj grad arbejder med disse principper, men hvor man altså ikke er nået så langt frem, at man har ment, at konventionen kunne ratificeres. Vi var i den heldige situation i Nordisk Råd at kunne sige, at vor regering ville fremsætte et forslag, altså det, som foreligger nu.

Dette spørgsmål om kvindernes lønninger, dette at skaffe kvinderne lønninger af samme højde som de gældende mandslønninger, når det drejer sig om arbejde af samme værdi, har jo gennem årene givet anledning til utilfredshed, til protester, til henstillinger, til forhandlinger, og meget er der ikke kommet ud af det. Inddraget i overenskomstforhandlingerne har spørgsmålet også været, uden at der reelt kom noget ud deraf. Naturligvis har der været visse lyspunkter: da vi fik tjenestemandsløven i 1920, og da vi foretog revisionen i fjor, som ryddede, man kan vel nok sige de sidste vanskeligheder til side. Men ellers må man sige, at kvindernes lønninger er et trist kapitel.

Jeg har skaffet mig den sidste lønstatistik fra LO, den er fra juli kvartal 1959, og af den fremgår det, at kvindelønningerne var 73 pct. af mandslønningerne. Men det er jo ikke hele området, for det drejer sig her om de organisationer, som er tilsluttet Landsorganisationen De Samvirkende Fagforbund. Der findes dels en række organisationer, som ikke er tilsluttet LO, og jeg er meget skeptisk over for, om kvindelønningerne her ligger på et højere stade, end de ligger for dem, som er organiseret i LO,